

ZBIGNIEW JANKU

NIKTÓRE ZAGADNIENIA WYŁĄCZENIA PRACOWNIKA I ORGANU WEDŁUG KODEKSU POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

Istnienie w prawie administracyjnym przepisów dających możliwość, a w niektórych przypadkach nakładających nawet bezwzględny obowiązek wyłączenia pracownika lub organu, jest niezbędne dla prawidłowego i bezstronnego działania aparatu administracji państwowej, dla prawidłowej realizacji zasady prawdy obiektywnej, dla budzenia i pogłębiania zaufania społeczeństwa do administracyjnej działalności organów państwowych. Instytucja wyłączenia ma bowiem na celu zabezpieczenie bezstronności w postępowaniu administracyjnym poprzez odsunięcie od udziału w postępowaniu oraz wydawaniu decyzji osób, co do których istnieją wątpliwości, czy rozstrzygną daną sprawę bezstronnie. Chodzi tu o całkowite wykluczenie możliwości wpływania na działalność administracyjną czynników w rodzaju osobistego, bezpośredniego zainteresowania pracownika wynikiem sprawy, kierowania się w wydawaniu decyzji nie interesem społecznym i słusznym interesem stron, a interesem osobistym. Instytucja ta ma zapobiec nie tylko faktycznemu wpływowi tych czynników na treść decyzji administracyjnych, ale nawet podejrzeniom i budzeniu się w społeczeństwie przekonania, że pracownik lub organ kieruje się nimi w swym postępowaniu.

Ustanowione w tym celu przepisy rozdziału 4 działu I k.p.a. są tym samym bezpośrednią realizacją szeregu zasad ogólnych postępowania administracyjnego. W przepisach tych jest jednak kilka luk, jest kilka postanowień niezbyt jasno sprecyzowanych. Praktyczna realizacja tych przepisów napotyka z pewnością na szereg trudności, dlatego też chciałbym w niniejszej pracy zwrócić uwagę na niektóre z nich i przedstawić próbę ich rozwiązania.

Wyłączenie pracownika lub organu administracji państwowej¹ od udziału w postępowaniu administracyjnym oznacza, iż wyłączony pracownik lub organ nie może dokonywać żadnych czynności w związku z po-

¹ Terminu „organ administracji państwowej” używam w rozumieniu art. 2 § 3 k.p.a.

stępowaniem w sprawie, poza czynnościami nie cierpiącymi zwłoki ze względu na interes społeczny lub ważny interes stron (art. 21 § 3 k.p.a.). Następuje to wówczas, gdy zachodzą sytuacje, w których bezpośrednio na podstawie przepisu prawa (lub na podstawie postanowienia bezpośredniego przełożonego — odnośnie pracownika) pracownik lub organ traci zdolność do prowadzenia postępowania i wydania decyzji w danej sprawie. Podkreślam sformułowanie, „w danej sprawie” albowiem wyłączenie dotyczy jedynie postępowania w ściśle określonej sprawie i nie powoduje bynajmniej utraty zdolności wyłączonego pracownika bądź organu, do udziału w postępowaniu dotyczącym innych nawet tego samego rodzaju spraw, chyba że i w nich zajdą wspomniane sytuacje.

I. WYŁĄCZENIE PRACOWNIKA

Wyłączenie pracownika następuje, gdy zachodzą po temu przyczyny przewidziane prawem, bez względu na rodzaj czy charakter sprawy. W art. 21 § 1 k.p.a. wymienione są przypadki, w których pracownik podlega wyłączeniu od udziału w sprawie. Wyłączenie w tych przypadkach następuje z mocy prawa, co wynika zarówno z mającego charakter bezwzględnego nakazu kodeksowego sformułowania „[...] podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu [. . .]” jak i z analizy całości przepisów rozdziału 4 działu I k.p.a. W jaki jednak sposób będzie przebiegało to wyłączenie „z mocy prawa”? Kodeks nic tu nie mówi na temat trybu i formy wyłączenia.

W przypadku, gdy sam pracownik uzna, że podlega wyłączeniu, możliwe będą dwa rozwiązania :

1) pracownik wyłączy się sam, uczyni o tym wzmiankę w aktach sprawy i zawiadomi swego bezpośredniego przełożonego, który do załatwienia tej sprawy wyznaczy innego pracownika. Takie rozwiązanie przyjął ustawodawca w postępowaniu karnym (art. 32 § 2 k.p.k.) i tak też proponuje J. Starościak²;

2) pracownik zawiadomi organ, którego jest pracownikiem, o istnieniu podstawy wyłączenia i zostanie przez ten organ wyłączony w drodze postanowienia. Takie rozwiązanie przyjął ustawodawca w postępowaniu cywilnym (art. 49 i 52 k.p.c.) i tak też proponuje W. Dawidowicz.³

Pierwsze rozwiązanie, obok szeregu zalet (m. in. uproszczenie i przyspieszenie pracy administracji), ma jednak poważną wadę — może prowadzić do nadużyć, szczególnie w sprawach trudnych, skomplikowanych i niewdzięcznych, a także budzić będzie wątpliwości odnośnie do trwałości decyzji. Za przyjęciem drugiego rozwiązania przemawia ponadto

² E. Iserzon, J. Starościak, *Kodeks postępowania administracyjnego, Komentarz*, Warszawa 1965, s. 56.

³ W. Dawidowicz, *Ogólne postępowanie administracyjne*, Warszawa 1962, s. 94.

celowa chyba możliwość ujednoczenia stosowania tej instytucji. Wyłączenie bowiem pracownika na jego wniosek w przypadkach przewidzianych w art. 21 § 2 k.p.a., dokonywane jest właśnie przez bezpośredniego przełożonego danego pracownika (art. 21 § 2 k.p.a.). Sam tylko fakt istnienia innej podstawy wyłączenia (art. 21 § 1 k.p.a.) nie będzie chyba uzasadniał pozostawienia w gestii zainteresowanego tak ważnego rozstrzygnięcia, jakim jest wyłączenie od udziału w postępowaniu, tym bardziej, że § 1 art. 21 k.p.a. przewiduje najpoważniejsze przyczyny wyłączenia.

W przypadku wniesienia wniosku o wyłączenie pracownika na podstawie art. 21 § 1 k.p.a. przez innych uczestników postępowania lub gdy inicjatywa taka pochodzić będzie od bezpośredniego przełożonego lub organu wyższego stopnia, najwłaściwsze będzie również to drugie rozwiązanie i to z tych samych powodów, a ponadto i dlatego, że szczególnie duże będzie tu prawdopodobieństwo stronniczości pracownika.

Najwłaściwszą formą rozstrzygnięcia o wyłączeniu pracownika będzie postanowienie, przyjęcie bowiem takiej formy będzie zgodne z art. 106 § 2 k.p.a., a także będzie spełniało postulat ujednoczenia stosowania tej instytucji, jako że taką właśnie formę stosuje się przy wyłączaniu pracownika na podstawie art. 21 § 2 k.p.a.⁴ Za przyjęciem przedstawionych powyżej trybu i formy wyłączenia pracownika na podstawie art. 21 § 1 k.p.a. przemawia również podobne uregulowanie kwestii wyłączenia sędziego w sądowym postępowaniu cywilnym (art. 48, 49, 52 k.p.c., M. Lisiewski)⁵. Wyłączenie bowiem, jak większość instytucji postępowania administracyjnego, wzorowane jest na postępowaniu sądowym⁶ i jest prawie identyczne z wyłączeniem sędziego w k.p.c. Należy przeto sądzić, że w przepisach procedury sądowej trzeba szukać wyjaśnienia dla kwestii nie uregulowanych w k.p.a., bądź uregulowanych tylko ogólnikowo, o ile nie będzie to sprzeczne z założeniami procedury administracyjnej.

Katalog wymienionych w art. 21 § 1 k.p.a. przyczyn powodujących wyłączenie pracownika jest bardzo obszerny, nie wyczerpuje jednak (i jest to chyba niemożliwe) wszystkich sytuacji, jakie mogą się zdarzyć w życiu codziennym, a w których również uzasadnione byłoby wyłączenie pracownika. W art. 21 § 2 k.p.a. ustawodawca przewidział możliwość zaistnienia takich sytuacji i uregulował to zagadnienie w ten sposób, że zobowiązał przełożonego do wyłączenia bezpośrednio podległego mu pracownika, jeżeli uprawdopodobnione zostanie istnienie okoliczności nie wymienionych w art. 21 § 1 k.p.a., a mogących wywołać wątpliwości co do bezstronności tego pracownika (art. 21 § 2 k.p.a.). Wyłączenie następuje

⁴ Wzór postanowienia o wyłączeniu patrz E. Iserzon, J. Starościk, op. cit., s. 306.

⁵ M. Lisiewski w pracy zbiorowej pod redakcją Z. Resicha i W. Siedleckiego, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*. Warszawa 1969, s. 153 - 157.

⁶ M. Zimmermann w pracy: M. Jaroszyński, M. Zimmermann, W. Brzeziński, *Polskie prawo administracyjne*, Warszawa 1956, s. 364. J. Służewski, *Polskie prawo administracyjne*, Warszawa 1961, s. 144.

tu na podstawie postanowienia przełożonego w kwestii wyłączenia pracownika⁷. Tym samym więc tryb wyłączenia pracownika od udziału w postępowaniu administracyjnym na podstawie art. 21 § 1 k.p.a. będzie identyczny z trybem wyłączenia pracownika na podstawie art. 21 § 2 k.p.a. (tak właśnie postuluje W. Dawidowicz)⁸, tak też uregulowany jest tryb wyłączenia sędziego w postępowaniu cywilnym (art. 52 k.p.c).

Istnieje tu jeszcze problem — do jakiego momentu postępowania można żądać wyłączenia pracownika? K.p.a. nic wprawdzie na ten temat nie mówi, wydaje się jednak, że problem ten, w imię zasady szybkości postępowania, powinien zostać uregulowany w kierunku ograniczenia możliwości zgłaszania takiego żądania. W postępowaniu sądowym przyjęta jest zasada, że takie żądanie (odnośnie do sędziego) jest dopuszczalne w każdym stadium postępowania, jeżeli chodzi o wyłączenie sędziego z mocy ustawy⁹. W pozostałych przypadkach wniosek taki jest dopuszczalny jedynie do chwili przystąpienia do rozprawy — w postępowaniu cywilnym (art. 50 § 2 k.p.c), a w postępowaniu karnym jedynie do chwili rozpoczęcia przewodu sądowego (art. 31 § 2 k.p.k.). Późniejsze złożenie takiego wniosku w obu postępowaniach pociągać będzie za sobą konieczność uprawdopodobnienia przez wnioskodawcę, że przyczyna wyłączenia powstała później lub później stała mu się znana.

Nie ulega wątpliwości, że i w postępowaniu administracyjnym należałoby przyjąć zasadę, iż zgłoszenie wniosku o wyłączenie pracownika jest dopuszczalne w każdym stadium postępowania, jeżeli wniosek ten powoływać się będzie na przyczynę wyłączenia wymienioną w art. 21 § 1 k.p.a. Również w przypadkach przewidzianych w § 2 tego artykułu przyjmując należy odpowiednio zasady postępowania sądowego, gdyż nie znajdziemy chyba lepszego i słusniejszego rozwiązania. Odpowiednie jednak przyjęcie, w tej kwestii, zasad postępowania sądowego stworzy następny problem: do jakiego momentu postępowania administracyjnego wniosek o wyłączenie pracownika na podstawie art. 21 § 2 k.p.a. będzie w pełni dopuszczalny (tzn. bez konieczności uprawdopodobnienia, że przyczyna wyłączenia później powstała lub później stała się znana wnioskodawcy)? Najwłaściwszy wydaje się tu moment wszczęcia postępowania wyjaśniającego, tj. postępowania prowadzonego „po wszczęciu postępowania w danej sprawie, a przed rozstrzygnięciem jej decyzją”¹⁰.

II. WYŁĄCZENIE ORGANU

Przepisy k.p.a. regulujące instytucję wyłączenia organu nasuwają również szereg wątpliwości odnośnie do ich stosowania i interpretacji. W odróżnieniu od wyłączenia pracownika, które następowało bez względu na

⁷ Przypis 4.

⁸ W. Dawidowicz, op. cit., s. 94.

⁹ M. Lisiewski, op. cit., s. 151 - 152.

¹⁰ W. Dawidowicz, op. cit., s. 112.

rodzaj i charakter sprawy, wyłączenie organu następuje jedynie w sprawach, które dotyczą interesów majątkowych osób wymienionych w art. 22 § 1 k.p.a. Trudno zgodzić się w tym miejscu ze zdaniem J. Starościaka, który twierdzi, że wyłączenie całego organu następuje „jeśli sprawa dotyczy interesów majątkowych lub osobistych kierownika tego organu lub określonych prawem bliskich mu osób [. . .]”¹¹. O ile twierdzenie takie będzie słuszne odnośnie do kierownika organu (art. 21 § 1 p. 7 w związku z art. 22 § 1 p. 1 k.p.a.), o tyle rozszerzenie postanowień art. 22 § 1 k.p.a. na interesy osobiste osób bliskich kierownikowi, należy uznać za bezpodstawne w świetle przepisów kodeksu. Ustawodawca bowiem, w art. 21 § 1 k.p.a., wyraźnie ograniczył działanie instytucji wyłączenia organu do spraw dotyczących interesów majątkowych.

Kodeks nie precyzuje bliżej co należy rozumieć przez „sprawę dotyczącą interesów majątkowych”. Przykładem interpretacji tego określenia art. 22 k.p.a. jest decyzja Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 10 XI 1964 r. Zgodnie z nią „za sprawę dotyczącą interesów majątkowych w rozumieniu art. 22 k.p.a. należy uważać sprawę, w której chodzi o wydanie decyzji administracyjnej mogącej mieć w jakiegokolwiek postaci wpływ na stan majątkowy osób wymienionych w p. 1 i 2 tego przepisu”¹². Tak więc organ będzie podlegał wyłączeniu nie tylko w przypadkach, gdy osoby wymienione w p. 1 i 2 art. 22 k.p.a. będą stronami w sprawie dotyczącej ich interesów majątkowych, ale i wtedy, gdy osoby te będą pozostawały ze stronami w takim stosunku, że sposób załatwienia sprawy mógłby mieć wpływ na interesy majątkowe tychże osób.

Jest to bardzo szeroka interpretacja art. 22 k.p.a., wydaje się jednak uzasadniona. Przecież możliwość takiego czy innego wpływu sposobu załatwienia sprawy na interesy majątkowe osób wymienionych w art. 22 k.p.a., jeżeli nie będzie nawet przyczyną stronniczości w działaniu organu, to zapewne wzbudzi poważne wątpliwości w tym względzie ze strony społeczeństwa. Tym samym węższa od powyższej interpretacja art. 22 k.p.a. byłaby sprzeczna z jego celem.

Podobnie jak wyłączenie pracownika na podstawie art. 21 § 1 k.p.a., tak i wyłączenie organu na podstawie art. 22 k.p.a. następuje z mocy prawa. Zaistnienie okoliczności przewidzianych w tym artykule będzie szczególną przyczyną utraty przez organ właściwości do załatwienia danej sprawy. Dlatego też, na podstawie art. 15 k.p.a., organ powinien czuwać nad tym z urzędu. Kodeks, podobnie jak przy wyłączeniu pracownika na podstawie art. 21 § 1 k.p.a., nic nie mówi na temat trybu i formy wyłączenia organu administracji państwowej.

¹¹ J. Starościak, *Prawo administracyjne*. Warszawa 1969, s. 275.

¹² W pracy zbiorowej *Orzecznictwo naczelnych organów administracji*, Warszawa 1968, s. 311 - 315.

Istnieją tu również dwa chyba możliwe rozwiązania:

1) podlegający wyłączeniu organ wyłącza się sam na podstawie wydanego przez siebie postanowienia i przekazuje sprawę organowi bezpośrednio wyższemu zgodnie z art. 23 § 2 k.p.a.;

2) organ bezpośrednio wyższy nad organem podlegającym wyłączeniu, z urzędu lub na wniosek wyłącza ten organ w drodze postanowienia, przejmując równocześnie sprawę zgodnie z art. 23 § 2 k.p.a.

Właściwsze wydaje się rozwiązanie drugie, albowiem pozostawienie rozstrzygnięcia w ręku bezpośrednio zainteresowanego, jak byłoby w przypadku przyjęcia pierwszego rozwiązania, mogłoby prowadzić do nadużyć, a z pewnością byłoby sprzeczne z zasadą pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa (art. 6 k.p.a.). Ponadto przyjęcie pierwszego rozwiązania prowadziłoby do sytuacji, w której istniałby duży stopień prawdopodobieństwa, że decyzja wydana przez taki organ zostanie uchylona bądź na skutek odwołania bądź też w przypadku uprawomocnienia się jej, na skutek wznowienia postępowania.

Jeżeli chodzi o formę rozstrzygnięcia o wyłączeniu organu, to nie ulega chyba wątpliwości, że najwłaściwszą formą, podobnie jak przy wyłączeniu pracownika z tych samych powodów, będzie postanowienie.

III. SKUTKI WYDANIA DECYZJI PRZEZ PRACOWNIKA LUB ORGAN PODLEGAJĄCY WYŁĄCZENIU STOSOWNIE DO ART. 21 I 22 K.P.A.

Poważne wątpliwości nasuwa również problem skutków wydania decyzji przez pracownika lub organ administracji państwowej podlegający wyłączeniu od udziału w danej sprawie, w myśl art. 21 i 22 k.p.a. Nie ma właściwie niejasności, jeżeli sprawa zakończona została decyzją ostateczną, wydaną przez takiego pracownika lub organ. Trzeba będzie wtedy wznowić postępowanie w danej sprawie (art. 127 § 1 p. 3 k.p.a.). Tym samym decyzja, o której mowa wyżej, zostanie uchylona decyzją o wznowieniu postępowania (art. 132 k.p.a.). Ponadto organ wydający decyzję o wznowieniu postępowania określi w niej, w której instancji i w jakim zakresie ma nastąpić ponowne rozpatrzenie i rozstrzygnięcie sprawy. Kodeks nic na ten temat nie mówi, ale jest chyba rzeczą oczywistą, że w omawianym przypadku sprawa będzie ponownie rozpatrywana w tej instancji, w której nastąpiło uchybienie przepisom rozdziału 4 działu I k.p.a. Powinna to być ta instancja, w której to uchybienie nastąpiło po raz pierwszy.

Problem powstaje dopiero w sytuacji, gdy decyzja wydana przez pracownika lub organ podlegający wyłączeniu, nie jest jeszcze decyzją ostateczną. Jak będzie mógł postąpić organ odwoławczy w przypadku wniesienia odwołania od takiej decyzji? Czy będzie mógł załatwić sprawę merytorycznie jako organ II instancji? Wydaje się, że nie. Stronie, poza

określonymi prawem wyjątkami, przysługuje prawo do tego, aby jej sprawa była rozpatrywana przez dwie kompetentne instancje, z których druga jest instancją wyższą. Jeżeli organ odwoławczy załatwiłby, w omawianym przypadku, sprawę merytorycznie jako organ II instancji, wtedy powyższe prawo strony zostałoby naruszone. Trudno tu bowiem I instancję uznać za instancję kompetentną. Przepisy rozdziału 4 działu I k.p.a. to przecież szczególnie przypadek braku właściwości organu (pracownika) skądinąd właściwego i miejscowo i rzeczowo.

Art. 120 § 2 k.p.a. ogranicza możliwości kasacyjnego załatwienia sprawy w instancji odwoławczej, jednak, poza przypadkami przewidzianymi w tym artykule, istnieją sytuacje, w których organ odwoławczy nie może postąpić inaczej¹³. Powyższy przypadek z pewnością można do takich sytuacji zaliczyć, dlatego też wydaje się, że w omawianym przypadku organ odwoławczy powinien decyzję uchylić i działać dalej zgodnie z postanowieniami art. 23 k.p.a. a więc:

1) w przypadku wydania decyzji przez pracownika podlegającego wyłączeniu, sprawę przekazać jego bezpośrednio przełożonemu, który do załatwienia jej wyznaczy innego pracownika (art. 23 § 1 k.p.a.);

2) w przypadku wydania decyzji przez podlegający wyłączeniu organ administracji państwowej, organ odwoławczy postąpić powinien następująco: a) jeżeli jest organem bezpośrednio wyższego stopnia nad organem podlegającym wyłączeniu, wtedy sam załatwi sprawę jako organ I instancji lub do jej załatwienia wyznaczy inny podległy sobie organ (art. 23 § 2 k.p.a.), b) jeżeli nie jest organem bezpośrednio wyższego stopnia nad organem podlegającym wyłączeniu, wówczas przekaze sprawę organowi właściwemu, który będzie działał jak wyżej.

Jak zaznaczyłem wyżej (s. 124), wydanie decyzji ostatecznej przez pracownika lub organ podlegający wyłączeniu, jest podstawą do wznowienia postępowania (art. 127 § 1 p. 3 k.p.a.). Art. 127 § 1 p. 3 k.p.a. stwierdza, iż wznowia się postępowanie „jeżeli decyzja została wydana przez pracownika lub organ administracji państwowej, który podlega wyłączeniu stosownie do art. 21 i 22”. Natomiast w art. 21 k.p.a. jest mowa o wyłączeniu pracownika „od udziału w postępowaniu w sprawie”. Z powyższych sformułowań wynikałoby, że krąg pracowników objętych art. 127 § 1 p. 3 k.p.a. jest znacznie węższy od takiego kręgu objętego art. 21 k.p.a. To znaczne zawężenie jest jednak chyba tylko pozorne. Ustawodawca używając słów: „decyzja została wydana przez pracownika [...]” (art. 127 k.p.a.) miał z pewnością na myśli nie wyłącznie pracownika, który sporządził treść decyzji, podpisał ją i ogłosił, lecz wszystkich pracowników biorących udział w danym postępowaniu, a mających istotny

¹³ E. Iserzon, J. Starościak, op. cit., s. 190.

wpływ na merytoryczne załatwienie danej sprawy. I w ten sposób należy chyba rozumieć sformułowanie art. 127 § 3 k.p.a. Naturalnie rozstrzygnięcie, czy dany pracownik miał istotny wpływ na sposób załatwienia danej sprawy, należeć będzie do organu wydającego decyzję o wznowieniu postępowania.

W przepisach k.p.a. brak jest sankcji bezpośrednio grożącej pracownikowi za niedopełnienie obowiązku przestrzegania przepisów k.p.a. dotyczących wyłączenia pracownika od udziału w postępowaniu administracyjnym. Zarówno obowiązek ten (wynikający także z zasad ogólnych k.p.a.), jak i sankcję za jego niedopełnienie, wynikają z przepisów ogólnych (np. art. 5 pp. 2, 3, 8 oraz rozdział XI ustawy z dnia 15 VII 1968 r. o pracownikach rad narodowych). Wynika z nich, iż naruszenie tego obowiązku przez pracownika stanowi podstawę do pociągnięcia go do odpowiedzialności służbowej, dyscyplinarnej a nawet karnej. Ponadto do czuwania nad przestrzeganiem tych przepisów zobowiązany jest przełożony pracownika, organ przed którym toczy się postępowanie, a także organy nadzorcze i prokurator (co wynika także z przepisów ogólnych oraz z art. 21 § 2, art. 129, 145 i 149 k.p.a.).

IV. SKUTKI WYDANIA DECYZJI PRZEZ ORGAN KOLEGIALNY PRZY UDZIALE, PODLEGAJĄCEGO WYŁĄCZENIU, CZŁONKA TEGO ORGANU

K.p.a. nie reguluje w wyraźny sposób skutków prawnych rozstrzygnięcia sprawy przez organ kolegialny, przy udziale podlegającego wyłączeniu członka tego organu. Na podstawie analizy przepisów k.p.a. (głównie art. 2, 21, 22, 24, 127) stwierdzić należy, iż skutki te powinny być podobne do skutków niewyłączenia się pracownika lub organu. W zakresie postępowania w indywidualnych sprawach z zakresu administracji państwowej przepisy k.p.a. stosuje się bowiem tak samo do pracowników organów kolegialnych, jak jednoosobowych, tak do organów administracji państwowej, jak i innych (w rozumieniu art. 2 § 2 k.p.a.). Tak więc, jeżeli decyzja nie jest jeszcze ostateczną — organ odwoławczy (w przypadku wniesienia odwołania) uchyli tę decyzję i przekaze sprawę danemu organowi kolegialnemu do ponownego rozpatrzenia, naturalnie już bez udziału podlegającego wyłączeniu członka tego organu. Natomiast jeżeli decyzja będzie już ostateczna, wtedy skutkiem będzie wznowienie postępowania w danej sprawie. Sam fakt, że decyzja została wydana ostatecznie nie przez organ jednoosobowy, lecz kolegialny, nie powinien mieć tu istotnego znaczenia. Przecież decyzja wydana przez organ jednoosobowy jest w praktyce tworzona przez zespół osób, z których wiele może mieć istotny wpływ na merytoryczne załatwienie danej sprawy. Dlatego właśnie, jak i ze względu na cel przepisów rozdziału 4 działu I k.p.a., tego rodzaju interpretacja wydaje się w pełni uzasadniona.

QUELQUES PROBLÈMES LIÉS À L'EXCLUSION D'UN FONCTIONNAIRE
ET D'UN ORGANE SELON LE CODE DE PROCÉDURE ADMINISTRATIVE

Résumé

Les prescriptions du code de procédure administrative (c.p.a.) réglant l'institution d'exclusion d'un fonctionnaire et d'un organe administratif d'état, d'une charge dans la procédure administrative, contiennent quelques imprécisions. En outre quelques questions concernant cette institution n'ont pas du tout été réglées dans le c.p.a. Le sujet de mes considérations sont les problèmes suivants: le mode et la forme de l'exclusion obligatoire d'un fonctionnaire d'organe d'administration d'état, d'une charge dans la procédure administrative; l'établissement dans la procédure administrative du moment jusqu'au quel on peut exiger l'exclusion du fonctionnaire; l'interprétation de l'expression du code „la question concernant les intérêts”; le mode et la forme de l'exclusion d'un organe d'administration d'état, d'une charge dans la procédure administrative; les compétences de l'organe qui annule dans le cas d'annulation de la décision émise par le fonctionnaire ou l'organe sujets à l'exclusion; les conséquences de l'émission d'une décision par un organe collégial lorsqu'un membre de cet organe est sujet à l'exclusion.